

Tett

**TETT-re készek
voltak
4-5. oldal**

BÁTASZÉK
BÁTAAPÁTI
CIKÓ
FEKED
MÓRÁGY
MÓCSÉNY
VÉMÉND

TETT HÍRLAP

IV. ÉVFOLYAM 2.NEGYEDÉV

2013. április-június

Új vezető az NRHT élén
2. OLDAL

Összefogtak a templom megmentéséért
6. OLDAL

Kitüntették a vadásztársaságot
8. OLDAL

Nem enged a biztonságból

BERTALAN CSABA Májustól irányítja a Nemzeti Radioaktív hulladék-tárolót

Bertalan Csaba vezeti május 1-jétől a bátaapáti Nemzeti Radioaktív hulladék-tárolót. A telephely működése, feladata nem volt ismeretlen számára. Erről is beszélt, amikor választott lapunk kérdéseire.

Munkatársunktól

A Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. szakembergárdájához ez év májusában csatlakozott. Hogyan indult a pályafutása?

– Szegeden születtem, de már fiatalon Pécsre költöztem – választotta Bertalan Csaba. Ott végeztem el a Tanárképző Főiskolát matematika-fizika szakon. Ezt követően 1998-ig tanítottam. Közben 1992-ben középiskolai fizika tanári egyetemi diplomát szereztem az ELTE-n. 1998-ban váltottam, onnantól fizikusként dolgoztam tovább az ÁNTSZ Sugáregészségügyi Decentrumában. 2011-ben az intézmény szekszárdi részlegének vezetője lettem, onnan jöttem el az RHK Kft. hívására. A sugárvédelem terén közel 15 éves tapasztalatra tettem szert az ÁNTSZ-nél, illetve annak utódjánál, a Tolna Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szervénél.

Mennyire sikerült megismernie a Bátaapátiban zajló munkákatokat?

Egy egészségügyi miniszteri rendelet a Sugáregészségügyi Decentrum hatáskörébe és illetékességébe sorolta a tároló létesítési engedélyezését és az üzemeltetési engedély megadását is. A bátaapáti tároló 2008-ban kapott létesítési engedélyt, ez a dátum azért fontos számomra, mert az ezzel kapcsolatos munkákban már én is részt vettem. Sőt, a hatóságnál én voltam az előadója ennek a folyamatnak. Gyakorlatilag a létesítéstől az engedélyek módosításán át, a felszín alatti kamrák üzemeltetésére vonatkozó engedélyig – ezt

már én adtam ki a hatóság részéről – így részletekbe menően sikerült megismernem az itt zajló tevékenységet és a kitűzött célokat. Az engedélyek megadása felelősségteljes döntés, ehhez a teljes technológiát meg kellett ismernem. Át kellett tanulmányozni, majd a rendszeres ellenőrzések során személyesen is megfigyeltük a helyszínen az egyes munkafázisok elvégzését. Úgy gondolom, alapos munkát végeztünk, és minden engedély kiadásakor körültekintően jártunk el.

Hogyan jött az újabb váltás? Milyen feladatkörök tartoznak most Önhöz, telephely-vezetőként?

Idén március elején kaptam a felkérést, hogy az NRHT belső átszervezése miatt megkaphatnám a telephely vezetését. A társaság ügyvezető-igazgatójával folytatott beszélgetés alapján döntöttem úgy, hogy elfogadom ezt a szép feladatot, és Bátaapátiban folytatom pályafutásomat. Az első hónapban még a feladatok átadása-átvétele zajlott, május 1-jétől már telephely-vezetőként végzem a munkámat. Meglehetősen szerteágazó a feladatom, a legnagyobb felelősségem a biztonságos üzemeltetés-irányításban van. A biztonság érdekében sok területet kell összehangolni, ennek része az is például, hogy megfelelő

munkakörülményeket biztosítsunk, de hozzátartozik a költségvetés elkészítése, valamint a biztonságos tárolást elősegítő eszközök és anyagok beszerzésének felügyelete is. Talán a legizgalmasabb része munkámnak a hulladék-kezelés irányítása.

A teljes technológiai rendszer idén májustól indult el: folytatódik a paksi atomerőműben keletkezett kis- és közepes aktivitású hulladék beszállítása, zajlik ezeknek a felszíni épületben történő kondicionálása, tehát a hordók konténerbe helyezése, és a köztük levő tér betonnal való kiöntése. Tart a konténereknek a tároló kamrába történő leszállítása is. Ugyanis májustól állt rendelkezésre minden ahhoz, hogy a felszínen ideiglenesen tárolt 3000 hordó elindulhasson végleges helyére, a föld alatti tárolóba.

Milyen célokat tűzött ki maga elé a tároló üzemeltetésével kapcsolatban?

Természetesen szeretném minél jobban végezni a dolgomat. Az idei év hátralévő részében 130-140 konténert /1000-1200 hordót/ tervezünk leszállítani a tárolókamrába. Céлом, hogy egy megfelelő, a biztos működést elősegítő költségvetés is elkészüljön a következő évre vonatkozóan. Hosszabb távon kiemelt feladatunk

– és személyes ambícióm is –, hogy elkészüljön az új hulladék-elhelyezési koncepció, amelynek köszönhetően a biztonsági szint megtartásával jobb térkihasználást tudunk elérni. Ez azt jelenti, hogy bizonyos változtatásokkal a tárolókamrába több hulladékot tudunk elhelyezni, így költséghatékonyabb lehet a további bővítés. A gazdasági szempontok mellett ez környezetkímélőbb megoldást is jelent.

Mennyire tudta megismerni a tároló környezetét, az itt működő társulást?

Darabos Józsefnének, Bátaapáti polgármesterének, a TETT elnökének még az elődöm mutatott be. A térség többi polgármesterével pedig a legutóbbi TETT-re Kész Napon találkozhattam, ahol egy előadás keretében mutattam be az NRHT mindennapjait. Természetesen én is szeretném követni a hagyományokat, amelyeknek köszönhetően kiváló kapcsolat alakult ki a tároló és a helyi lakosság között. Továbbra is minden beszállítás alkalmával értesítjük a térségben működő Lakossági Ellenőrző Csoportot, hiszen az ő vizsgálataik nyomán győződhetnek meg a helyi lakosok az itt zajló tevékenység biztonságosságáról.

Ha éppen nem telephelyet vezet, mivel tölti az idejét?

Van egy szép családom, leginkább velük töltöm az időmet. Fontos szerepe van a sportnak is az életemben, most a július végi Ironman (Vasember) versenyre készülök, ami 3,8 km úszást, 180 km kerékpározást, és 42 km futást jelent. Ezt egyszer már sikerült 12 órán belül teljesítenem, amihez nagy segítséget nyújtott a család: az ő biztatásuk tud átsegíteni a holtponthoz. Ez a kemény sport a hobbim. Ha végzek a munkával, elmegyek a környékre futni, mert csodálatos a táj Bátaapátiban és környékén.

Több területen is jeleskednek

VERSENYEK Tornóczky Gáborné is elismerésben részesült

A bátaapáti Általános Iskolába járó diákok az elmúlt időszakban is bebizonyították szorgalmukat, tehetségüket a különböző versenyeken

Vizin Balázs

BÁTAAPÁTI A természet jegyében teltek a bátaapáti általános iskolások napjai áprilisban. A tanévben szervezett „Négy évszak az erdőn” című projekt tavaszi hetén változatos tevékenységeken keresztül ismerkedtek meg az erdővel, annak életközösségével. A tanórák kiegészítéseként erdei séták, kirándulások, vetélkedők, kézműveskedés színesítette a növendékek délutánjait. Többfordulós levelező verseny során nyújtott jó eredményének köszönhetően a Mozaik Kiadó természetismereti versenyének döntőjébe jutott Tóth Dorottya, felkészítője Matus Mária volt.

A szegedi Csizmazia György Alapítvány pályázatához – az előző években elért sikereken fellelkesedve – idén is több bátaapáti kisdíák csatlakozott, munkájuknak köszönhetően ismét díjat nyertek. Házi kedven-

Remek eredményekkel rukkoltak elő az elmúlt időszakban a bátaapáti Általános Iskola diákjai

cek meglepő képességei, különleges érzékszervei témában Ferenczi Sándor, érdekes kirándulásom a természetben témában Kaszás Kunó. Boros Áron a házuk körül élő vadmadarakról írt, dolgozatával a legszebben illusztrált pályamunkának járó különdíjat is megkapta.

A gyerekek felkészítője, Tornóczky Gáborné, diákjai pályamunkáinak kiemelkedő szakmai irányításáért 2013. év pedagógusa díjban részesült.

Április 12-én Szombathelyen, az AGORA - Oladi KIKI Rendezvényházában került sor a XIX. József Attila Mese-, Vers- és Novellaíró pályázat díjkiosztó ünnepségére és az „Ének a csendben” című gyermek- és ifjúsági antológia könyvbemutatójára. A pályázaton magyarországi és határainkon túl élő, magyar nyelvet beszélő 7 - 18 éves korú gyermekek és fiatalok vehettek részt. Bátaapáti kisiskolásai évről-évre tollat ragadnak, hogy megmérettessék magukat. Idei évben különösen nagy sikerrel tették ezt, hisz négy tanuló részesült elismerésben. Alsó tagozatos mese kategóriában első díjat kapott Tóth Dorottya és Ferenczi Sándor 3. osztályos tanuló. Kaszás Kunó 4. osztályos diák második helyezett lett. Horváth Virág novelláját külön díjjal jutalmazta a rangos zsűri. A gyerekek felkészítője Tornóczky Gáborné volt.

Hiteles információkkal szolgálnak

LAKOSSÁGI ELLENŐRÖK A legutóbbi méréseknél is mindent rendben találtak

BÁTAAPÁTI – Akárcsak az eddigiekben, a legutóbbi ellenőrzés során is azt tapasztaltuk, hogy minden az előírtak szerint zajlik a Bátaapátiban lévő Nemzeti Radioaktív Hulladék-tárolóban (NRHT) – összegezte Bagdy László. A Lakossági Ellenőrző Csoport szakmai vezetője kifejtette, idén már második alkalommal végeztek kontrollt az NRHT-ban a paksi atomerőműből szállított hordók megérkezésekor. Legutóbb Dorn Ödön fekedti, és két újonnan delegált vémméni ellenőrrel: Dárdai Gergellyel és Hahn János-

nossal. Kezdeként szakmai továbbképzést tartott nekik, amelyben kitért a radioaktív hulladék kezelésére, az ellenőrzött zónában való munkavégzés rendjére és arra a folyamatra, miként kerülnek a kis- és közepes aktivitású anyagok végleges helyükre. Ismertette velük az ellenőrzés menetét, amelyet néhány perc múlva személyesen is megtapasztaltak. Bementek az ellenőrzött zónába, majd a

Bagdy László

technológiai épület csarnokába, ahol az időközben megérkezett teherautó oldalánál – amely a hordókat szállította az erőműből – végeztek méréseket. A teherautóról lekerülő 4 hordókat fogja össze

– folytatták a vizsgálódást. Bagdy László megemlítette, idéntől új feladattal egészült ki az ellenőrök munkája, hiszen most már azoknál a betonkon-ténerekknél is végeznek méré-

seket, amelyek a technológiai épületből kerülnek le az 1-es számú, földalatti tárolókamrába. Ezeket hét napos száradás, pihentetés után szállítják le az NRHT munkatársai, bennük a kilencesével elhelyezett hordókkal.

Bagdy László a Lakossági Ellenőrző Csoport szerepvállalását tekintve hangsúlyozta, az ellenőrök egyben hírvivők is. Ők azok, akik közvetlen környezetükben a leghitelesebben tudják átadni azt az információt, hogy mindent rendben találtak a tároló működésében. ■ V. B.

KAPCSOLATTARTÁS Eseményekben és sikere
és az RHK Kft. A közös feladatvállalásban kiemelt
a lakossággal való folyo

Új feladatokra és

Szakmai tanácskozás a felnőtteknek, játékos szellemi vetélkedő a gyermekeknek, mindez kiváló hangulatban. Idén is remekül sikerült az immáron XIII. TETT-re Kész Nap, amelynek ezúttal Feked és Véménd adott otthont.

Vizin Balázs

FEKED-VÉMÉND – Tizenhat év. Ennyi telt el azóta, hogy megalakult a Társadalmi Ellenőrző Tájékoztató Társulás (TETT). Kezdetben hat település – Bátaapáti, Bátaszék, Cikó, Feked, Mórág, Mőcsény – részvételével működött, három év elteltével pedig Véménd is csatlakozott ehhez a nagy családhoz – emelte ki beszédében Darabos Józsefné. Bátaapáti polgármestere, a TETT elnöke a program nyitányaként tartott sajtótájékoztatót kifejtette, a példás összefogás, együttgondolkodás gyümölcseként számos sikert könyvelhettek el az elmúlt időszakban, amelyben nagy szerepe volt a Paksi Atomerőmű Zrt.-nek és a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft.-nek (RHK Kft.) is. Hangsúlyozta, a társulás működése szorosan összefonódott a kis- és közepes aktivitású radioaktív hulladék elhelyezésével. – A kutatásoktól a Nemzeti Radioaktív Hulladék-tároló (NRHT) átadásáig nyomon követtük az eseményeket, ellenőrizve az éppen aktuális munkákat, és minderről naprakész információkkal láttuk el a lakosságot. Tavaly december 5-én újabb mérföldkőhöz érkezett az NRHT, ugyanis ezen a napon adtuk át a tároló felszín alatti létesítményét. Ezzel beteljesült mindaz a jól felépített, tudományos munka, amelyben nagyon sokan vállaltak szerepet – fűzte hozzá az elnök.

Bagdy László, a TETT kommunikációs referense (balról), Tillmann Péter, Váradi János, Darabos Józsefné és dr. Kereki Ferenc a Fekedi Művelődési Házban tartott szakmai tanácskozáson

Nemzetközi érdeklődés övezi tevékenységüket

– A mai nap betudható egy munkaértekezletnek: értékeliük a társulással az együttműködésünket, a lakosságot pedig tájékoztatjuk az előző időszak eredményeiről, valamint a jövőbeli elképzeléseinkről – világított rá a rendezvény céljára dr. Kereki Ferenc. Az RHK Kft. ügyvezető igazgatója fontos feladatuknak nevezte a kommunikációt. Megjegyezte, a két évente tartott közvéleményku-

tatások jó irányítúként szolgálnak. – A 2013-as felmérés egyértelműen igazolja, hogy jó úton járunk: szinte 100 százalékos eredmények születtek, tovább nőtt a TETT és az RHK Kft. ismertsége, valamint az NRHT támogatottsága. A térség lakosságának bizalma nélkül nem oldhattuk volna meg a kis- és közepes aktivitású hulladék elhelyezést – szögezte le dr. Kereki Ferenc. Az ügyvezető igazgató örömmel számolt be arról is, hogy hatalmas nemzetközi érdeklődés övezi a tevékenység-

üket, számos pozitív visszajelzés érkezik hozzájuk. A tároló jelenlegi helyzetével kapcsolatban azt nyilatkozta, ez idáig 171 hordót szállítottak le betonkonténerekben a föld alá, és további 1200-at visznek le még az idén. Eközben folyamatosan érkeznek újabbak a Paksi Atomerőműből, 2013-ban közel 1000 darab. – Megfelelő ütemben, maximális biztonság mellett zajlik ez a tevékenység is – tette hozzá az ügyvezető.

Nehéz, de jó döntést hoztak 1997-ben

– Azok az előnyök, pozitívumok ma már szemmel láthatóak – nem csak Fekeden, hanem a társulás többi településén is –, amelyet egy nehéz, ám bölcs döntés előzött meg 1997-ben – vette át a szót Tillmann Péter. Feked polgármestere azt mondta, amellyel, hogy a társuláshoz való csatlakozásukkal egy felfelé ívelő fejlődési pályára kerültek, az itt élő emberek megismerhették azt a „misztikumot”, ami körülölelte a radioaktív hulladék-elhelyezést és a nukleáris

Több témakör szerepelt a tudományos fórumon, főként a Nemzeti Radioaktív hulladék-tárolóban megvalósult munkálatok és a jövőre vonatkozó feladatok. Az eseményen részt vett dr. Rónaky József és Potápi Árpád János is (jobbra)

terekben bővelkedő időszakon van túl a TETT
 jelentős szerepet tulajdonítanak a kommunikációnak,
 folyamatos párbeszédnek

és TETT-re készek

iparágat. S azáltal, hogy ezt nap mint nap megtapasztalták, már nem idegenkedtek tőle, sőt, a közvélemény-kutatások is alátámasztják, hogy elfogadták ennek meglétét. Hasonlóképpen vélekedett Váradi János is. Véménd polgármestere a TETT-re Kész Nap fontosságát hangsúlyozta felszólalásában. Különösen a gyerekeknek szervezett játékos vetélkedő hasznára tért ki. – Elemi érdekünk, hogy a fiatalok minél előbb megismerjék a TETT szerepvállalását, és tudatosuljon bennük: nincs mitől tartaniuk. Örömmükre szolgált, hogy idén Feked és mi adhattunk otthont ennek a rendezvénynek – mondta Váradi János.

A siker záloga az együttműködés

A sajtótájékoztatót követően szakmai tanácskozással folytatódott a program, amelyen több téma is előkerült. Az előadások előtt dr. Rónaky József, az Országos Atomenergia Hivatal nyugállományba vonuló főigazgatója osztotta meg gondolatait a hallgatósággal. – Ebben a minőségben utoljára vagyok itt; életem egyik legszebb napja volt, amikor a bátaapáti tároló tavaly december 5-én elkezdhettem üzemszerű működését – emlékezett vissza. – Meggyőződésem, hogy ez a hét település – folytatta – és az RHK Kft. a világnak is példát mutatott: közösen bizonyították, fel lehet építeni egy ilyen beruházást úgy, hogy azzal mindenki jól járjon. Az atomerőműves szakma azért, mert el tudja helyezni a hulladékait, az a közösség, amelyik ezt befogadta pedig anyagi előnyökhöz jutott a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap révén.

A Társadalmi Ellenőrző Tájékoztató Társulás öszinte elismeréseként Szódi Imre vehette át idén a Gránit-díjat. A képen a kitüntetett mellett Tillmann Péter, Darabos Józsefné és Glöckner Henrik, Mórágy polgármestere

Szódi Imre lett az idei Gránit-díjas

Dr. Rónaky József beszédét követően dr. Kereki Ferenc értékelte az RHK Kft. tevékenységét, majd László Zoltán, az NRHT leköszönő és Bertalan Csaba, a tároló új vezetője tartott előadást az eddig elvégzett munkákról és az új feladatokról. Nős Bálint, az RHK Kft. Stratégiai és Mérnöki irodájának vezetője az új hulladékcsomagolási és -elhelyezési technológiát vázolta. Kardos

Zsuzsanna a Lakossági Ellenőrző Csoport munkáját mutatta be, míg Darabos Józsefné a TETT településein tavaly megvalósult beruházásokat vette sorra. A program végén adták át a Gránit-díjat. A kitüntetéssel azok munkáját ismerik el, akik kiemelkedő tevékenységükkel hozzájárultak a társulás eredményeihez. Idén Szódi Imrének mondtak köszönetet.

– Én 1998-tól követem nyomom ezt a történetet, örülök, hogy ez a beruházás itt valósult

meg, hiszen munkahelyeket teremtett, és hozzájárult a települések fejlődéséhez – nyilatkozta lapunknak Potápi Árpád János. A térség fideszes országgyűlési képviselője hangsúlyozta, ezzel Magyarország egy fontos nemzeti ügyet oldott meg, nem is akárhogyan, a Bátaapátiban alkalmazott technológiára méltán lehetünk büszkék.

A fekedei diákok nyerték meg a vetélkedőt

A hat, játékos feladatból álló vetélkedőt idén a fekedei általános iskolás diákok nyerték meg. Őket a vémeéndiek követték a dobogón, a bronzérmes jelentő helyen pedig a bátaapátiaiak végeztek. A bátaapátiaiak lettek a negyedik, a mórágyi ifjak szereztek meg az ötödik helyet, Cikó hatodikként zárt, megelőzve a mőcsényi növendékeket. Gász Ferencné zsűrielnök tájékoztatása szerint mindegyik négyfős csapat ügyesen teljesítette a megmértetést. A vetélkedőt a Paksi Energetikai Szakközépiskola interaktív, kísérleteket bemutató programja is színesítette.

Kiváló hangulatban telt a fiataloknak szervezett játékos, szellemi vetélkedő, amelynek a vémeéndi általános iskola adott otthont. A hat részből álló tudáspróbát ezúttal a fekedei ifjak nyerték meg

Dr. Semjén Zsolt (balról), dr. Udvardy György, Kóbor János, Pálffy István, Herendi János, dr. Puskás Imre és Bognár Jenő a sajtótájékoztatón

Koncert a templomban

TORONYSISAK Az összetartozás élménye sok magyart is összeköt

Augusztus 17-e nagy nap lesz Bátaszék életében, ekkor és itt lesz ugyanis Kóbor János első koncertje, amelynek bevétele a templom tornyának helyreállítására fordítják. A nagy eseményt Bátaszéken jelentették be.

lintől Szabadkáiig, Kassától Kolozsvárig, több templom is helyszíne lesz a bátaszéki templomtoronyért gyűjtést szervező koncerteknek. Minden helyszínen Kóbor János és az Omega együttes lép fel. Dr. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes az el-

hangzottakhoz annyit tett hozzá, nemzedékek nőttek fel az Omega dalain. Ők nem pusztán egy zenekar tagjai, hanem mind a mai, mind a „tegnapi” fiatalok életének a része. Semjén Zsolt elmondta, bárhol a világon, ahol magyarokkal találkozhat

az ember, ha meghallják azt a két szót, hogy „petróleum lámpa”, máris így folytatják „milyen szép a lángja”. Így válhat egy rockzenekar összekötő kapcsolata az emberek és a generációk között.

Dr. Udvardy György megyéspüspök szerint az egyház számára sem idegen az igaz, tiszta művészet. A püspök összefoglalta a bátaszéki templom tornyának kálváriáját. Mint ismert, novemberben tudatosult: nagy baj van a toronysissakkal, januárban pedig már az életveszély elhárítása volt a feladat. Az eddigi munkákat saját erőből végezték – mondta dr. Udvardy György. Pályázaton, a minisztériumtól a közelmúltban nyertek 30 millió forintot. Ez azonban önmagában még nem lenne elég a felújításhoz. Ezért is vállalt nagy szerepet az Omega együttes énekese Kóbor János, aki koncertjeinek bevételeivel kívánja segíteni az építkezést.

Munkatársunktól

BÁTASZÉK Kóbor Jánost családi gyökerei kötik Bátaszékhez, 14 éves koráig élt itt a szüleivel, nagyszüleivel, ezért is állt a jó ügy mellé. A bátaszéki koncertet sok másik követi majd, Európa több neves templomában – hangzott el a sajtótájékoztatón, amelyen nagyon sok helyi érdeklődő is megjelent.

Pálffy István, a KDNP országgyűlési képviselője elmondta, az összetartozás élményét élik át mindazok, akik segítenek az ország egyik legszebb templomának a helyreállításában. Ez az összetartozás – Kóbor Jánosnak köszönhetően – Európán keresztül és túl vezet. Hiszen Ber-

Kóbor János elmondta, nagyon sokat dolgoznak azon a zenei anyagon, amely az alapja lesz a templomokban tartandó koncertjeiknek. Nyilván a zenei albumaikból azokat a szerzeményeket válogatták ki, amelyek meditatívabbak, kevésbé rockosak, ezért jobban illenek a templomi hangulathoz. A zenei kíséret kiegészül egy szimfonikus zenekarral is. Eddig a kassai és a kolozsvári dóm jelezte: helyt adnak a koncertnek, de a szervező munka folyamatos. Az viszont biztos, hogy az első hangverseny augusztus 17-én, Bátaszéken lesz. Kóbor János elárulta, a műszaki egyetem építészmérnöki karán szerzett diplomát, de eddig soha nem volt kapcsolata ezzel a területtel. A bátaszéki templom tornyának helyreállítása azonban – ha átvitt értelemben is – de az eredeti szakmájához vitte közelebb.

Végül Bognár Jenő, Bátaszék polgármestere egy fából készült táblát adott át Kóbor Jánosnak, amelyet a torony bontása során találtak. Ezen az adományozók neve szerepelt, akik a templom építését támogatták. A táblán Kóbor Péter, a művész nagypapájának neve szerepelt. A polgármester hozzátette, méltán lehet büszke gyökereire az énekes.

Válaszok a közvélemény-kutatás során felmerült lakossági kérdésekre

A TETT válaszai:

- 1) A hét tagtelepüléstől begyűjtött információk alapján megállapítható, hogy a települések a fejlesztéseket a TETT támogatásból és önerőből finanszírozták. A települések nem kényszerültek hitel felvételére.
- 2) Véménd viszonylatában folyamatban vannak a járdafelújítások, szükség szerinti mértékben. Az energiatakarékosság jegyében a tervek szerint az iskola és a sportcsarnok külső hőszigetelését szeretnék elvégezni. Továbbá az önkormányzati tulajdonban levő szolgálati lakások felújítása a cél. Cikón a Képviselő-testület által elfogadott ciklusprogram és az aktuális pályázati lehetőség függvényében az önkormányzati közterületek (utak, járdák, vízvezetők, parkok, játszótérek....) és az önkormányzati épületek fejlesztése, korszerűsítése (óvoda – és iskola épületek, Művelődés Ház, Polgármesteri Hivatal, sportpálya) a legfontosabb cél. Bataapátiban utak, járdák, a temető gyalogos feljárójának felújítása, játszótér építése, vízrendezés befejezése. Bataaszéken a Tájház felújítása, a Vicze János Városi Sportpálya edzőterem felújítása, a Cigány-árok I./a ütem vízrendezése, a Dél-Tolna Aqua Projekt Bataaszék szennyvíztelep fejlesztése és Bataaszék, Bata csatornázás befejezését előkészítő projekt.
- 3) Cikón az utak és járdák felújítása, javítása folyamatosan zajlik az időjárás függvényében, de átfogó megújítására csak megfelelő pályázat(ok) esetében nyílik lehetőség.
- 4) A Társulási Tanács belügye a TETT támogatás pénzeinek felosztása. A Társulásban résztvevő települések polgármesterei a Társulási ülésen %-os arányban osztották szét a támogatást a települések között és ez nem a lakosságszám arányában történik. Ennek a felosztásnak az elfogadásához minősített többség szükséges.
- 5) Ciko támogatása részletesen: Működés támogatására 7.000.000,- Ft, Önkormányzati épületek felújítására (Községháza, Művelődési Ház, Községi Ház, óvoda és iskolaépületek, sportöltöző, ravatalozó, stb.) 5.000.000,-Ft, Önkormányzati közterületek fejlesztésére (út, járda, park, játszótér, tervek készítése, vízrendezés stb.) 7.843.240,- Ft.
- 6) Mivel a tárolót Bataapáti település fogadta be, így a Társulási Tanács döntése alapján a támogatási összeg 40 %-a Bataapáti illeti meg. Bataapáti a székhely, mindenféle támogatásnál, pénzeszközátvételnél a székhely települések kapják a több pénzt, ami természetesen többlet munkával és többlet ráfordítással is jár.
- 7) Bataaszéken működik Hulladékudvar, ahol a használt elemeket le lehet adni és gondoskodnak is azok elszállításáról.

Fekeden is biztosított a használt elemek gyűjtése.

Cikón az Általános iskolában már van, de a Községházán is lehelyezésre kerül egy használt elem és akkumulátor gyűjtő.

Bataapáti központjában a Bonycom Kft. használt elemek gyűjtésére gyűjtőedényt fog kihelyezni a közeljövőben.

Véménden van a használt elemek részére egy gyűjtő az általános iskolában és a Trábert Üzletházban is gyűjtik a használt elemeket.

Az RHK Kft. válaszai:

Az idén márciusban lezajlott közvélemény-kutatás során a válaszadók maguk is kérdezhetek. A Bataapátiban lévő kis és közepes aktivitású radioaktív hulladék-tárolóval (NRHT) kapcsolatosan számos kérdést gyűjtötték össze a felmérést végző szakemberek. Ezeket csoportosítottuk, és témák szerint válaszoljuk meg.

Elsőként a hulladékkal kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat foglaljuk össze:

Az atomerőműben keletkező kis és közepes aktivitású radioaktív hulladékok egy jelentős része az erőműben elhasznált védőeszközökből, munkaruhákból, alkatrészekből és légszűrőkből áll, amelyek valószínűleg radioaktív anyaggal szennyeződtek, a másik nagy csoport az energiatermelés közben keletkezik. Ezeket a szilárd hulladékokat Pakson egységesen speciális (belül műanyag bevonattal ellátott) 200 literes fémhordókba helyezik, és tömörített formában tárolják. (A műanyag borítás célja a hordó vízhatlanná tétele, az acélszerkezet pedig kellően stabil és sugárbiztos).

Az RHK Kft. alkalmanként 16 hordót szállít el Bataapáti, négyesével egy-egy ún. hordkeretben. (Ez a speciális acélszerkezet biztosítja a hordók stabilitását mozgatás-szállítás közben.)

Néhányan felvetették, mi a biztosíték arra, hogy a Nemzeti Radioaktív Hulladék-tárolóba nem kerül külföldi, vagy netán nagy aktivitású hulladék. Nos, egyik eset sem fordulhat elő, a következők miatt:

Európában minden ország felelős a határain belül keletkezett radioaktív hulladék elhelyezésért, így Magyarország is. Ez zárja ki azt, hogy külföldről radioaktív hulladék kerüljön Bataapáti.

Az NRHT-ba csak a hatóság által meghatározott átvételi követelményeknek megfelelő hulladéksomag kerülhet. Ezért a szigorú ellenőrzés már az átvételkor, az atomerőmű területén megkezdődik. Az RHK Kft. szakemberei minden hordót megvizsgálják, hogy nincs-e rajta sérülés, mérnek többfajta sugárzási dózist. Ezen kívül egy erre a célra készített számítógépes program ellenőrzi, hogy az átadott hordók radioaktivitása megfelelő-e a telephely korlátainak. Tehát véletlenül sem kerülhet Bataapáti más, csak kis és közepes akti-

vitású hulladék. A nagy aktivitású radioaktív hulladékok, főként a kiégett fűtőelemek kezelésére, ha lehet, még szigorúbb előírások vannak. Ezeket a hulladékokat 50 évig kell átmeneti tárolóban biztonságos körülmények között tartani - a végleges tároló, amit a Nyugat-Mecsekbe tereznek, még csak kutatási fázisban van. A kiégett kazetták átmeneti tárolóját (KKÁT) Pakson üzemelteti az RHK Kft.

Felmerült az a kérdés is, hogy miért nem lehet minden radioaktív hulladékot egy helyen elhelyezni. Nos, ennek több oka is van.

A Bataapátiban lévő létesítmény kamrái 250 méterre vannak a föld alatt - ez elegendő kis és közepes aktivitású hulladékok számára, amit ennél mélyebbre helyezni gazdaságtalan lenne. A nagy aktivitású tárolót pedig - amelynek még csak keresik a helyét Boda környékén - nemzetközi szakmai vélemények szerint is komoly, 500-1000 méteres mélységbe kell megépíteni.

A tároló működése

A hordkereteken lévő négy hulladéksomagot az M6-os autópályán, Paks-Bataaszék-Bataapáti útvonalon, a cég saját, erre a célra kialakított, hatósági engedéllyel rendelkező gépjárműve viszi az NRHT-ba. A szállítás során maradéktalanul érvényesülnek az erre vonatkozó nemzetközi előírások.

A hulladékot szállító kamion fogadása a telephely központi épületében történik. A 3000 hordó ideiglenes tárolására alkalmas csarnokban minőségellenőrző vizsgálatok folynak, valamint a hulladék technológiai előkészítése a végleges elhelyezéshez. A műszeres vizsgálatok után a gépjármű az ellenőrzött zónában lévő technológiai csarnokba áll. Itt újabb méréseket követően daru emeli le a hordkereteket a kamionról, majd elhelyezi a technológiai épület tárolóterében. A kamrába történő leszállítás előtt a hordókat kilencesével konténerbe rakják, a köztük lévő réseket tömedékelik, ezután a konténer hermetikusan lezárják. Az így előkészített hulladéksomagot targonca viszi a végleges helyére.

Mint ismeretes, az első 3000 hordó 2008 és 2011 között került a technológiai épületbe. Ezek közül kilencet konténerben a felszín alatti tároló kamra ünnepélyes átadásakor, 2012. december 5-én vitte a targonca a végleges helyére. A további leszállítás 2013 második felében kezdődött, és minden alkalommal kilenc hordóval csökken a háromezres mennyiség. A működő kamrában közel 510 konténer, azaz megközelítőleg 4600 db hulladékos hordó fér el. Am a felszín alatti tárolóter további bővítésével nem csak a működő paksi blokkok teljes üzemideje alatt, illetve egy majdani atomerőműben keletkező hulladék végleges elhelyezését tudjuk megoldani, de ide kerülhetnek majd a leszereléskor keletkezettek is.

Paluska Zoltán (balra), a Bataapáti Egresmenti Vadásztársaság elnöke Tóth Ferenc kormány megbízottól vette át a díjat

Fogadalmat tettek az új vadászok

ISMERKEDÉS Szakmai és közönségprogramok egyaránt voltak a Szigeterdőben

A Bataapáti Egresmenti Vadásztársaságot is kitüntették a dombóvári Szigeterdőben tartott Tolna megyei vadásznapon

Munkatársunktól

DOMBÓVÁR A vadászok és a civilek kapcsolatának erősítését célozta meg a Tolna megyei vadásznapi, amelyet idén a

dombóvári Szigeterdőben tartottak meg. A szombati rendezvényen tizenöt vadásztársaság képviselte magát és a szakmai programok – például trófea bemutató, fegyverbemutató, madarász kiállítás – mellett számos színpadi műsor is szórakoztatta az érdeklődőket. Erőről a helyi fellépők és a térség többi településének csoportjai gondoskodtak.

A délelőtti Hubertusz szentmise után tizenkettő új vadász tett fogadalmat, valamint több elismerést is átadtak ezen a napon. Bajor József, a Nagykönyi Koppánymenti Vadásztársaság vadász mestere a Magyar Vadászatért Érdemrend kitüntetésben részesült, a Gróf Nádasdy Ferenc Emléplakettet pedig a Bataapáti Egresmenti Vadásztársaságnak ítelték. Nim-

ród Érmeket vehetett át Király Attila, Kovács Zoltán, Bognárné Sulyok Andrea és Czikk László. A Hubertusz kereszt arany fokozatával tüntették ki László Jánost, dr. Berta Attilát, Árbogást Gyulát és dr. Szijártó Istvánt. A Hubertusz kereszt ezüst fokozatát kapta Papp Nándor és Kuti Lajos, míg bronz fokozatát Vajda József, Bencze Lajos és Szombath János.

Napelemeket telepíthettek négy helyre

MÓRÁGY Egy nyertes pályázatnak köszönhetően négy helyre: az általános iskolára, a kultúrház épületére, a falukonyhára és a polgármesteri hivatalra napelemeket szereltethetett az önkormányzat. Glöckner Henrik polgármester elmondta, összesen 41,5 millió forintot nyertek minderre.

A TETT-től kapott támogatásnak köszönhetően lecserélhette az önkormányzat a szociális gondozók autóját. A korábbival – amelynek segítségével szállították ki az ételt az időseknek és intézték az ellátásukat – komoly gondok voltak, a megjavíttatása drágább lett volna, mintha beruháznak egy újra. ■ V. B.

Szívmelengető volt az iskola és az ovi programja

CIKÓ Kilenc nyolcadik osztályos diák ballagott el a cikói Perczel Mór Általános Iskolából – tájékoztatta lapunkat Hernerné Szóts Hajnalka. Az intézmény igazgatója kifejtette, akárcsak az előző években, idén is a 7. osztályosok szervezték meg az ünnepséget a szülők bevonásával. A műsort is a hetedikesek adták, ezt követően zajlott az iskola tanévzáró ünnepsége. Hernerné Szóts Hajnalka arra is kitért: a helyi óvodából ugyancsak 9 nagycsoportos ballagott el. Ekkor búcsúzott az intézmény Paplaverné Hauser Ida óvónéitől is, aki nyugállományba vonult. ■ V. B.

Elismerően nyilatkoztak a látottakról

BUDAPEST-PAKS A Kereszténydemokrata Néppárt energetikai szakbizottságának és a KDNP paksi alapszervezetének tagjai közös atomerőművi látogatáson vettek részt. A vendégeket Bognár Péter, a létesítmény vezérigazgató-helyettese, Kovács Pál klíma- és energiaügyért felelős államtitkár, Nagy Sándor, az MVM Paks II. Atomerőmű Fejlesztő Zrt. vezérigazgatója, valamint Bagdy László, a KDNP helyi elnöke, a TETT kommunikációs referense köszöntötte, tartott nekik előadást. A csoport tagjai megtekintették az erőművet és az atomenergetikai múzeumot is, elismerően nyilatkoztak a látottakról. ■ V. B.

Augusztus végére kész lehet az új Községi Ház

MŐCSÉNY Sikeresen pályázott az önkormányzat a Községi Ház felújításának befejezésére. A központban álló régi épületen korábban – TETT-támogatásból – állagmegóvást végeztek a falak megerősítésével, a tetőszerkezet cseréjével és az alatta húzódó pincék tömedékelésével. A most nyert mintegy 10 millió forintból bevalkolják, kifestik a házat, burkolják és berendezik a helyiségeket, kiépítik a fűtési rendszert, rendbe hozzák a kertet. Emellett egy embert foglalkoztathatnak, aki üzemelteti az új intézményt, amit a két civil szervezet mellett valamennyi lakos igénybe vehet. A tervek szerint az augusztus 18-i falunapon avatják a Községi Házat. ■ F. V.

Impresszum

Kiadja: a Társadalmi Ellenőrző Tájékoztató Társulás. Felelős kiadó: Darabos Józsefné, a TETT elnöke. Szerkesztő: Vizin Balázs. Nyomdai előkészítés: Tolnai Népiújság. Nyomtatás: Böcz Nyomda, Szekszárd. Felelős vezető: Böcz Sándor. Megjelenik havonta Bátaszék, Bataapáti, Cikó, Feked, Mórág, Mőcsény, Véménd településeken.